

DRIEMASTER

CONGRES 11 - 12 FEBRUARI
HOTEL DE PAASBERG, EDE

IN DIT NUMMER

- Gesprek met Prof. Böttcher door
Anneke Gijsberts
Ko van Doorn
- Milieu is schaars
door Ko van Doorn
- Samenvatting inleiding prof. Zoutendijk
door Jan Weggemans
- NPJCR bracht bezoek aan D.D.R.
Jan Kees Wiebenga terug uit de VN
- Nieuws uit de organisatie
Marginalia

„Ieder voor zich en God voor ons allen”

DIE TIJD IS VOORBIJ!!

We staan voor een catastrofe, zo hebben de persmedia ons gemeld en dat is nogal ongenueanceerd.

Maar zegt prof. Böttcher zo is de situatie niet. In het M.I.T. rapport wordt getracht weer te geven wat het resultaat is van een analyse door de computer. O.a. is nagegaan wat er gaat gebeuren als alles zo door loopt zoals het nu loopt. Nu weet iederéén dat het niet zo doorloopt, maar als oefening is het nuttig na te gaan, wat er gebeurt als alles zo door zou blijven lopen zoals het nu loopt. Bv. uitputting van natuurlijke hulpbronnen, bevolkingstoename en vervuiling. Het zijn dan ook **geen toekomst voorspellingen** want we weten dat het niet zo blijft door gaan. Wij (de club van rome) wilden echter weten hoe labiel de situatie op dit moment is. We kunnen in ieder geval wel vaststellen dat er ingrijpend gecorrigeerd moet worden, met lapmiddelen komen we er niet. Dit proces is al op gang gekomen. In juni dit jaar wordt het UNO congres in Stockholm gehouden over milieu-problematiek; bij de overheid en industrie wordt hard gewerkt aan corrigerende maatregelen. Prof. Böttcher is gematigd optimistisch over de afwikkeling van deze problematiek. Naarmate het milieu verder vervuult

wordt de weerstand daartegen groter, dat noemt hij tegenkoppelingen die in het „systeem” zijn ingebouwd.

De democratie moet verbeterd worden.

De huidige democratie functioneert onvoldoende om de problemen op te lossen. De stelling dat slechts 'n dictatuur een uitweg biedt acht hij verwerpelijk.; dit zou een éénzijdig autoritair beslissingsproces ten gevolge hebben. Hij stelt drie dingen duidelijk voorop:

1. Overal ter wereld moeten we een verregaande modernisering van de overheidsapparaten op alle niveau's krijgen, meer flexibeler, efficiënter in het functioneren. De overheden zijn niet met hun tijd meegegaan. Nu werkt door die ingebouwde traagheid het apparaat zo langzaam, dat beslissingen vaak zo laat komen, dat het niet meer hoeft. Verder is het zo ondoorzichtig geworden dat gemeenteraden, parlement etc. geen greep meer hebben op wat er gebeurt. Ze weten nauwelijks wat er werkelijk gaande is. Het is niet omdat ze zo dom zijn, maar omdat het zo ingewikkeld is geworden. Bv. de staatsbegroting is zo gecompliceerd dat je het als parlementslid niet meer

kunt volgen.

De democratie, zo zegt prof. Böttcher moet weer duidelijker functioneren. De Volksvertegenwoordigers moeten onverkort hun huidige taak behouden, deze visie stelt hij tegenover die van Prins Bernhard, die de parlementsleden nu en dan enige jaren naar huis wilde sturen.

2. Dringend nodig is dat het overheidsbeleid overal ter wereld meer geïntegreerd beleid wordt, er moet veel meer rekening gehouden worden met het inelkaar grijpen van problemen.
3. Dat betekent dus ook dat bij een vergaande internationale samenwerking, de problemen niet bij een landsgrens ophouden.

Mentaliteitsverandering is nodig.

Dr. Peccei ziet dat onze massa-democratie de ingewortelde neiging naar bevrediging van de individuele behoeften zal weten te weerstaan. Prof. Böttcher illustreert dit door erop te wijzen dat wij sinds het begin van deze eeuw al gewend zijn aan beknotting in persoonlijke vrijheid.— Aan het begin van 1900 werd er nog door een advocaat in Rotterdam 'n aanklacht wegens vrijheidsbelemmering ingediend,

DRIEMASTER

24e jaargang, januari 1972.

Maandblad van de onafhankelijke Liberale Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD).

EINDREDACTIE: Mej. A. Gijsberts. HOOFDREDACTEUR: Drs. J. H. Lambers, Helperzoom 349, Groningen, telefoon (050) 57540. LEDEN VAN DE REDAKTIE: Anneke Gijsberts, Ko van Doorn, Jan Weggemans en Duke Dominicus van de Busse.

REDACTIE- en ADMINISTRATIEADRES: Van Nijenrodestraat 105, Den Haag, telefoon (070) 244787.

Kopij JOVD-JOURNAAL: Nw. Kijk in 't Jatstraat 127 Groningen. Giro 953500.

ABONNEMENTSPRIJS: Minimaal f 7.50 per jaar; voor leden gratis. ADVERTENTIETARIEVEN worden gaarne verstrekt door de administrateur. BETALINGEN van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting „De Driemaster” te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: Vossenakker 3, Ede. Tel. 08380 - 17170. ALGEMEEN PENNINGMEESTER van de JOVD: Girorekening 953500.

Sinds de publiciteitsmedia ons confronteerden met gegevens uit het in juni 1971 gereedgekomen ontwerp-rapport van het door prof. Meadows geleide M.I.T.-team getiteld "The limits to growth; a global challenge", het resultaat van een onderzoek in opdracht van de Club van Rome, is de belangstelling voor "De Crisis van het Mensdom" in ons land enorm toegenomen. Reden dat wij eens een bezoek brachten aan prof. dr. C. J. F. Böttcher, voorzitter van de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid en lid van de Club van Rome.

Hoe groot de Nederlandse belangstelling is, is al gauw merkbaar binnen de voormalige residentie van oud-minister Luns op Plein 1813 in Den Haag, waar de adviesraad voor het Wetenschapsbeleid sinds enkele maanden zetelt. Je bent niet de enige die een afspraak heeft met de professor. Achter het keukenraam herken je bekende journalisten en de kamer van de secretaresse doet je denken aan de wachtkamer van een arts. Daar ben je dan ondertussen getuige van binnenkomende telefoongesprekken zoals de secretaresse van dr. Peccei, de Italiaanse voorzitter van de Club van Rome, en iemand van het kabinet van de minister-president, die de professor ook dringend wil spreken.

omdat deze gemeente een verordening invoerde welke je verplichtte de rechterhelft van de weg te berijden.— De community van deze tijd stelt weer heel andere eisen. Individueel hebben we wel een grote vrijheid, er is meer tolerantie op het zuiver persoonlijke gebied, maar dat geeft collectief grotere en meer verantwoordelijkheden. In de samenleving zullen als het leven gecompliceerder wordt, naarmate wetenschap, technische, economische en sociale ontwikkeling voortschrijdt, de persoonlijke vrijheden moeten worden ingepast in het totaal. Daar is niets aan te doen, maar dat is ook helemaal niet erg. Men heeft vroeger een veel te grote individuele vrijheid gehad.

Het idee: „Ieder voor zich en God voor ons allen” is voorbij. Dat vind ik als Liberaal helemaal niet erg, zo zegt hij. Je moet gewoon een stuk persoonlijke vrijheid prijsgeven. Dat is geleidelijk aan ook steeds meer gebeurd. Ook zo met de bedrijven, wat die aan samenwerking met de overheid moeten opbrengen was vroeger ondenkbaar.

Ze hebben die samenwerking zelf ook nodig. Hoe kunnen b.v. bedrijven als Hoogovens en Shell hun toekomstplanning doen als ze niet weten wat het zeehavenbeleid van de overheid is. De meeste bedrijven kunnen niet meer plannen als ze niet nauw samenwerken met de overheid en dat is ook helemaal niet erg.

Bevolkingsproblematiek

Prof. Böttcher noemt het 'n opvoedings en mentaliteitsprobleem. De bevolking

moet via publiciteitskanalen - die hebben hierin een hele grote taak - tot een andere mentaliteit gebracht worden. Wij kunnen niet zover gaan dat we met de conceptie van een derde kind abortus eisen. Dat gaat natuurlijk te ver, zoiets moeten we maar aan de landen overlaten waar wel dictatuur is. Maar er moet wel iets gebeuren op de één of andere manier. Overigens behoeft aan het bevolkingsprobleem hier in het westen niet meer zoveel te gebeuren. Nog iets bijsturen en het ideaal van bevolkingsstabilisatie is gerealiseerd. We hadden er natuurlijk eerder mee moeten beginnen. De hele problematiek waar we in Nederland mee zitten is dat we nu ineens met verbazing constateren dat 13½ miljoen mensen hier eigenlijk te veel is.

Leven met 13½ miljoen mensen.

Plotseling is Nederland erg breed alles te doen voor natuurbehoud, maar daarnaast moeten we ook leven en werken. Dat betekent dat je compromissen moet sluiten. Een voorbeeld: een heet hangijzer is de leidse baan. Natuurlijk is het jammer dat je een stuk polderlandschap moet missen, maar het vervoer zal ook moeten plaatsvinden. De enige mogelijkheid is een geïntegreerd plan op te stellen voor dat gebied van circa 1800 ha. polderland. Die kunnen we gaan verdelen. Een paar honderd ha moet je beschermen als natuurmonument. Dan moet je ook nog aan de recreatie denken met al die mensen, en dan zul je helaas die 3 of 5% van die 1800 ha moeten offeren die nodig zijn om die ene autoweg nog aan te leggen. Die heb je trouwens alweer nodig om al die mensen naar het recreatiegebied te vervoeren en dan kun je wel zeggen „laat ze maar op de fiets gaan”, maar dat gebeurt toch niet. De trend is dat je misschien schonere auto's krijgt, misschien kleinere elektronische autootjes, maar gemotoriseerd vervoer is toch niet meer tegen te houden.

N.V. SCHEEPSWERVEN

voorheen

PIET HEIN

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES

EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115

meter lang. Overdekt droogdok
116x30 meter, geschikt voor
het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 139275

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht

01850 3774 8329-20466

Energie voorziening (kernenergie?)

Prof. Böttcher wijst natuurlijk op latere mogelijkheden van ruim gebruik van kernenergie, maar eerst krijgen we een moeilijke overgangperiode, waarin energie een schaars artikel zal zijn, bij het ontwikkelen en gebruik van kernenergie moeten ook nog grotere problemen worden opgelost. Bv. de uitgebreide technische voorbereidingen voor al die centrales en het probleem van het koelwater.

Dit geeft ook nog een enorm kostenprobleem. In de naaste toekomst, het is al gezegd, gaat er tijdelijk een energie schaarste komen. We zouden op het energieverbruik nu al kunnen bezuinigen; kleine voorbeelden; minder verlichting 's avonds, maar hoeveel brandt er overdag ook niet onnodig - en in de winter de gordijnen dicht 's avonds (warmteverlies).

Geen lege flessen meer weggoien

Het opnieuw verwerken van afvalproducten zou veel kunnen bijdragen aan de oplossing van de problemen. Oude kranten zouden weer als voor de oorlog kunnen worden ingezameld en niet al dat papier verbranden en dan uit CO₂ weer nieuwe bomen laten groeien, om dan die bomen weer te verwerken in de papierindustrie. Het verwerken van die bomen tot pulp is het meest vervuilende. daar kunnen ze in Zweden over meepraten. Het is te gek dat wij al die kranten etc. meestal nauwelijks gelezen in de vuilnisbak

☆ Staatssecretaris Vonhoff is uit principe niet bereid politieke jongeren organisaties te subsidiëren. Hij is überhaupt tegen politieke subsidie. Als de Tweede Kamer hem echter een motie opdringt zal hij deze wel uitvoeren. Dan komt de subsidie via de politiek. 't Is niet belangrijk hoe ze er komt. Voor Vonhoff kennelijk ook niet! Voor hem is 't hooguit een afgang.

☆ De nieuwe Marx schijnt onderweg te zijn, zou de nieuwe Thorbecke al voorbij zijn? 't Zou dan wel onopgemerkt gegaan zijn, maar ja zo zijn de liberalen van tegenwoordig.

☆ Een VVD'er tijdens de kadercurcus: „Wij liberalen moeten goed voor de rest zorgen”.

Wij: Laat de liberalen maar uitkijken dat die rest straks niet voor hen moet zorgen.

mikken om ze maar weer te laten verbranden.

In Amerika zijn fabrikanten die 30% oude flessen verwerken in hun smelt. Schoonmaken is voor de fabrikant niet meer lonend, maar het is toch ook absurd dat wij die flessen nu ook al in de vuilnisbak stoppen. Die gaan in de verbrandingsinstallaties waar ze tot slakkenvorming aanleiding geven. We moeten dus naar „recycling” toe. Dat wordt een van de grote punten in de komende tien jaar. Ook misschien met automobielen, het terugnemen en de materialen weer verwerken. En nu ook wat dit betreft is prof. Böttcher gematigd optimistisch.

M.I.T.'s voortijdige publicaties

Over de inhoud van het officiële rapport „The Limits to growth; a global challenge” zegt Böttcher nog weinig. Het was niet de bedoeling dat er reeds enige bekendheid aan het in juni gereedgekomen concept gegeven zou worden. Op gecompliceerde wijze is het echter aan de Nederlandse publiciteitsmedia uitgelekt en **hot news** geworden. In andere landen zwijgt men nog in alle talen. Twee artikelen in de Observer waren de enige andere west-Europese reacties. De alarmerende reactie in ons land wordt door de Club van Rome als zeer positief ervaren. Dit had tot gevolg dat er sinds kort ook een kantoor in Den Haag is gevestigd om alle belangstelling tegemoet te kunnen komen. Het officiële rapport dat nu in maart gaat verschijnen wijkt beduidend af van het concept van de groep Meadows dat nog teveel gebaseerd was op Amerikaanse gegevens en de relaties daartussen. Van 'n nieuw onderzoek - waar in Geneve aan gewerkt wordt o.a. door de Japanner Dr. Kaya, die gelijktijdig met het Meadows-onderzoek voor Japan met een veel geraffineerder model, met ook sociale en psychologische factoren, een onderzoek heeft geleid dat met 72 aspecten van de Japanse samenleving rekening hield, zowel kwantitatief als kwalitatief - heeft prof. Böttcher meer verwachtingen. Het Meadows concept zegt prof. Böttcher was wat te naïef en ging teveel uit van de wereld als een homogeniteit. Eén van de kritische opmerkingen van de Club van Rome tav. het MIT-rapport was dat het wel leek of ze nu al wisten **welke combinatie van maatregelen er precies nodig is voor de bijsturing. Naar de mening van de Club van Rome is het model daarvoor te simpel. Er valt wel vast te stellen dat er een combinatie van maatregelen mogelijk is om goed bij bij te sturen. Maar wat nu precies de ideale combinatie is zullen we in de komende jaren nog nauwkeuriger moeten vaststellen** Een precieser model

Wat weet U van

kiesrecht, medezeggenschap, politieke partijen, inkomens- en bezitsverdeling.....

Cursus

BURGERSCHAPSKUNDE

40 schriftelijke lessen voor f 25.—.

het raadslidmaatschap, begroting, ruimtelijke ordening gewestvorming.....

Cursus

DE GEMEENTERAAD

23 schriftelijke lessen voor f 20.—.

invloed van de burger, parlement, gemeente, economisch beleid, recht, dienstplicht.....

Cursus voor jongeren

POLITIEK BEKEKEN

12 schriftelijke lessen plus documentatiemappen voor f 9.50

(in samenwerking met de Ned. Politieke Jongeren Contact Raad).

Vraag nog heden een gratis prospectus onder vermelding van de naam van de cursus(en) en de letters DM bij:

Stichting
Burgerschapskunde
POSTBUS 349 - LEIDEN

maakt de conclusie natuurlijk eerder **meer** dan minder verontrustend.

Het officiële MIT-rapport zal met inleiding en commentaar van de stuurgroep van de Club van Rome in maart a.s. bij Univers Books te New York verschijnen. Alleen in Amerika al zullen 5000 exemplaren aan belangrijke figuren, te beginnen bij de president, worden toegestuurd.

Gelijktijdig of iets eerder zal de Nederlandse vertaling worden uitgebracht door uitgeverij Het Spectrum als een jubileum-uitgave: de vijfhonderdste in de Aulareeks. Het boekje zal voor iedereen verkrijgbaar zijn tegen de uitzonderlijk lage prijs van f 2.50.

Deelname van de ontwikkelingslanden is belangrijk

Mensen uit dertig landen, om enkele kwaliteiten te noemen, een Duitse econoom, een ambtenaar uit India, een Frans milieudeskundige, een Amerikaans bioloog, een Japanse topmanager, een Argentijns jurist, een arts uit Liberia, een Belgisch bankier, een Joegoslavische socioloog en een Canadees politicus. Er zijn zo'n 50 leden met een stuurgroep van 8 personen. De derde wereld is nog maar matig vertegenwoordigd, maar uit die landen moeten er nog meer komen, zegt de professor. Uiteraard is voor hen het milieuprobleem nog niet belangrijk. Zolang je nog honger hebt denk je niet aan het milieu en als je nog maar begint te industrialiseren is iedere rookpluim die uit een fabrieksschoorsteen komt een teken van welvaart. Toch kunnen de ontwikkelingslanden van invloed zijn bij de oplossing van het milieuprobleem. We kunnen b.v. de industriën naar de grondstoffenbronnen brengen. Hoeveel vervoer scheelt dat niet.

Meer activiteit van de regeringspartijen

Nu de belangstelling voor de positie van het mensdom met de dag groter wordt - we worden hier dagelijks met de problemen geconfronteerd - valt er

CONGRES

11-12 februari

Hotel de Paasberg

Ede

politieke munt uit te slaan. Dit hebben de oppositiepartijen maar al te goed begrepen. Niet dat dit verkeerd is, want het kan niet genoeg onder de aandacht van de mensen gebracht worden. Maar waarom blijven de regeringspartijen hierin achter. Zij handelen angstvallig voorzichtig. Jammer, want op die manier wordt het probleem tot een partijpolitiek stokpaardje, wat het gevolg kan hebben dat bij sommige bevolkingsgroeperingen het probleem niet op de goede manier overkomt.

opgetekend uit het gesprek met prof. Böttcher door Anneke Gijsberts Ko van Doorn

PERSOONLIJKE VRIJHEID

Eén van de peilers van het liberalisme is de persoonlijke vrijheid en de vrijheid van meningsuiting.

De VVD pretendeert deze beginselen voor te staan en wij achten de gekozen „liberale” parlementariërs zó liberaal dat zij deze beginselen continu hanteren. Maar dat blijkt een grote vergissing te zijn, want wie staan er het eerste klaar om die vrijheden van anderen te beknotten? De liberalen! !

Als in het parlement het tuchtrecht en de burgerrechtelijke positie van de militair aan de orde komt, wil de VVD liever wachten op de uitspraken van de eenzijdige commissie Van Rijckevorsel, en vindt de huidige ondemocratische, onliberale en paternalistische gang van zaken voorlopig nog goed, inplaats van de waarde die zo gehecht wordt aan deze vrijheden eens naar buiten te dragen.

Dr. Mansholt schijnt niet het recht te hebben op vrijheid van meningsuiting en politiek handelen. Het zo liberale Eerste Kamerlid Ir. J. Baas vond, kennelijk in tegenstelling tot het kabinet, dat de heer Mansholt geen vrij mens is. Zijn soms alleen liberalen vrije mensen?

Als de VVD aan de praktische uitvoering van de V van Volkspartij, de V van Vrijheid en de D van Democratie inhoud wil geven dan moet dat beslist niet op deze manier.

VRIENDELIJK VERZOEK ABONNEE'S

Wilt u uw abonnement voor 1972 nu overmaken op Giro 277760 t.n.v. Stichting DRIEMASTER, DEN HAAG.

Bij voorbaat onze dank!

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers.

Bestrijdt deze door uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE's HOUTBEREIDING N.V.

SPIU 40 — STRIJEN — TELEFOON 01854 - 280

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL

Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie
Kantoor: Verschoorstraat 69-71,
Rotterdam, tel. 010 - 273954
Couperusstraat 48, Ridderkerk,
tel. 01804 - 5503

Schoon milieu is schaars

door Ko van Doorn

De economen spreken over "schaars" wanneer "een goed" - dit is een produkt of iets wat je voor het produceren nodig hebt - niet voor iedereen zomaar in overvloedige mate voor het grijpen ligt.

In dit artikel wordt gesproken over het vroeger aanwezige schone milieu, als een feitelijke situatie, van welke situatie de mens het middelpunt was. De nadruk wordt gelegd op de mentaliteit van onze voorouders, die in allerlei uitingen zich ook als het middelpunt zagen van het milieu waar ze in leefden. Deze vroegere situatie van overvloed en de daarbij horende mentaliteit wordt dan vergeleken met de huidige situatie en de mentaliteit die daarbij heerst, waarna de nadruk valt op de mentaliteit die in onze huidige situatie zou moeten heersen.

Schoon milieu was vroeger in overvloed aanwezig. Er was frisse lucht in overvloed, bruikbaar water was er meer dan genoeg. Grondstoffen waren er onbeperkt. Eigenlijk was de toen geldende mening dat de genoemde factoren lucht, water etc. net zo oneindig aanwezig waren, als de kosmos dat - naar men toen meende - was. Men beschouwde de primaire levenswaarden als een gave, door de natuur aan ons geschonken. De natuur gaf zonder daar iets voor terug te vragen. „Dat terugvragen, dat kan toch niet“, zal misschien iemand zeggen. Alleen mensen kunnen iets echt vragen, omdat zij redelijke wezens zijn, met rede uitgerust zijn, terwijl de natuur rede-loos is.

Ja, ja, dat was vroeger de geldende filosofie, en nog steeds klinkt zij acceptabel. Maar het is hier nu niet de plaats om hierop door te gaan, maar het is wel logisch om het gevolg van het handelen met deze levensvisie, eens na te gaan.

Economisch denken en milieu

Meestal wordt er voor iets wat schaars is een prijs betaald. Wanneer dat niet zou gebeuren, zou de bron waaruit dat schaarse komt, of de producent

die dat produceert, snel opdrogen, c.q. „over de kop“ gaan. Dit ligt ten grondslag aan ons hele marktmechanisme. Voor iets wat in overvloed aanwezig is wordt geen prijs betaald. Het valt min of meer buiten het systeem van marktmechanisme. Vroeger werd dus voor het schone milieu géén prijs betaald, want het was er in overvloed. Maar geleidelijk brak bij de economen het bewustzijn door, dat er toch in het systeem van het prijsmechanisme allerlei factoren van invloed waren, die niet gehoorzaamden aan de wet „voor wat, hoort wat“. Wanneer bv. mijn buurman zorgt voor een goede verlichting op zijn erf, dan pik ik ook een graantje mee door wat meer licht bij mijn huis te hebben, als het donker is. Wanneer hij echter de distels in zijn tuin welig laat tieren, pik ik geen graantje mee, maar ben ik geneigd de zaadjes van die plant in mijn grond niet te pikken.

In het eerste voorbeeld is mij niet gevraagd, voor de lamp van de buurman, of misschien voor zijn fraaie tuin waarvan ik geniet, te betalen. Maar toch trek ik profijt er van, of geniet ik ervan. In het tweede voorbeeld heb ik niet gevraagd naar zijn distelzaden, of misschien naar het geluid van zijn haan, omdat hij rumoerig pluimvee houdt. Maar toch word ik er mee opgescheept.

De economen noemden zulke dingen, in hun verhelderd bewustzijn, positieve c.q. negatieve externe effecten in ons prijsmechanisme. Het zijn bijverschijnselen waarvoor in sommige gevallen wel betaald zou moeten worden. De goede kwaliteiten van het milieu, waarvoor nooit betaald werd, is zo'n extern effect. In dit artikel wordt het economisch denken ten tonele gevoerd, omdat juist economen zo verantwoordelijk worden gesteld, voor de huidige kritieke situatie van ons milieu. Zij beschouwden het milieu in hun denken maar al te lang en al te vaak als een externe factor, waar je onbekommerd een beroep op kon doen, zonder er iets voor terug te hoe-

ven doen, zoals de zorg voor het in stand houden daarvan.

Terecht zij erop gewezen, dat ook in andere vormen van specialistisch denken, de zaken er tot voor kort precies zó voorstonden.

Mentaliteit

Men was over het algemeen begeesterd door de gedachte aan oneindige mogelijkheden in een oneindige wereld. Maar sedert het begin van deze eeuw brak het inzicht bij enkelen door, dat ten eerste die wereld niet oneindig, maar eindig was. Het begon met de wetenschap dat het heelal eindig was. Dit feit is weliswaar niet van toepassing in de context van dit artikel, maar wel een aanwijzing voor de verandering in het wetenschappelijk denken en is daarom als illustratie vermeld.

Het tweede feit is voor ons van veel groter belang. Men ontdekte dat onze aarde een samenstel van zichzelf onderhoudende systemen was, tesamen één systeem van kringloop, zogezegd een ecologisch systeem vormend. Nu leek dit systeem tot voor kort **onverstoortbaar**, in zijn overvloed van ingrediënten, maar de huidige kennis, de compositie van de feiten spreekt dat tegen!

In ieder geval is het zo, dat de leef-situatie van de mensen al minder onverstoortbaar is, dan het hele systeem waarin we leven.

☆ In de huidige defensiebegroting zijn nu ook de luchtafweerapparaten opgenomen, waar Den Toom geen geld voor had en ze trouwens ook niet nodig achtte. Maar ja Den Toom had een pet en die heeft De Koster niet.

☆ Wie is er nu eigenlijk minister van C.R.M.? Vonhoff of Engels?

☆ Nu de pil ook in het ziekenfonds zit sterft de JOVD uit.

☆ Toch hebben we allemaal goed begrepen dat het zo niet langer kon met onze bevolkingsaanwas, want er deed zich dit jaar een stabilisatie voor. Maar het is wel egoïstisch, want nu zijn er heel wat minder mensen die het einde van de wereld mogen meemaken. En dat moet toch iets fantastisch in je leven zijn.

Een voorbeeld:

Onze situatie m.b.t. de zeewatervervuiling wordt al éérder hachelijk, dan waartoe de verandering van de nog tamelijk schone wereldzeeën, in een gigantische vuile poel onvermijdelijk zou leiden. Dat het laatste onze ondergang zou zijn, wordt algemeen wel ingezien, maar **zover** hoeft het niet eens te komen. Het grootste gedeelte van het oceaanwater ligt namelijk op grote diepte en neemt aan de circulatie traag deel, waardoor de **gehele** watervoorraad slechts eens in de circa 200 jaar wordt ververst. Het oppervlaktewater circuleert snel, maar zal door vervuiling niet gauw weer schoon worden, omdat op het zelfreinigend vermogen wat dit water heeft, een aanslag wordt gepleegd, waardoor de organismen gedood worden die nu juist het water schoon houden en alleen maar in de bovenste waterlaag bestaan, onder invloed van het daár voorkomende zonlicht. Nu nemen bovendien die bovenste waterlagen intensief deel aan de voornaamste zee-strömningen, waarbij steeds onze continentale kusten aangedaan worden en nu ook vuilgemaakt worden. Een ring vuil rondom de kusten is voldoende om een onleefbare situatie te veroorzaken. Dit zij met dit voorbeeld maar gezegd.

Op ironische wijze is duidelijk dat de bijna eindeloos lijkende voorraden oceaanwater ons niet eens zomaar ter beschikking staan. Te denken dat dat wel zo is, is een misvatting die een onhoudbare mentaliteit steunt.

Bedoeld is nu de huidige mentaliteit, waarin we bovendien verontrusting over bv. de uitputting van de grondstoffen - die we nodig hebben voor onze productie - weer sussen, als we lezen dat er wéér een grote gasbel is ontdekt. Zéker, gas en olie is er nog genoeg en we kunnen ook altijd nog terugvallen op een steenkoolvoorraad, toereikend voor 200 jaar. Maar helaas is het met andere onontbeerlijke grondstoffen als lood, zink, aluminium en kwik veel somberder gesteld.

Concluderend en samenvattend stellen we het volgende.

Lange tijd heerste bij de mensen de mentaliteit van hun centraal staan op hóger plan dan hun milieu (Dit is onze natuurlijke omgeving, bestaande uit de primaire levensbehoeften lucht, bodem, water en alles wat dáárvan afhankelijk is, dus dierlijk en plantaardig leven en ook wij).

Tegenwoordig krijgt het besef, dat wij mensen niet centraal staan, maar aan alles slechts deel hebben, grotere aandacht. De verontrusting over het einde van het leven op aarde wordt dan ook groter.

Maar... zal iemand zeggen, dit is menselijke verontrusting. In dit drama staan de mensen, als regisseurs en auteurs toch verantwoordelijk centraal! Goed, maar dan moeten we de ramp keren!

Dat wordt dan gedaan in een explosie van publicaties, groots afstekend tegen de daadwerkelijke „aanpak”. In de werkelijke aanpak heerst nog steeds 't geloof, bij de regerende politici bijvoorbeeld, dat we het met z'n allen wel zullen klaren, uitgaande van de economische situatie van huidige manier van productie en consumptie. Die situatie zou ook de middelen bezitten om het milieu op te klaren.

Komen we dan tot een situatie, waarin bewust wordt afgezien van verdere groei van productie en consumptie, die toch de neiging hebben om te groeien? Moeten we niet versóberen, bv. wat minder variaties produceren van een zelfde produkt? Wat minder variatie in tandenborstels, zakkammen, broodroosters, auto's, hairspray's en toiletpapier.

Het is toch een feit dat zoveel variatie in eenzelfde produkt ondermeer speculeert op de mentaliteit van de consument, die na verloop van tijd weer eens wat anders wil. Vaak niet omdat dat nuttig is maar omdat dat leuk is. Alleen maar voor de verandering dus. Dit is maar één facet wat tot de weggooi-economie lijdt. Ook de overproductie van sommige artikelen leidt daartoe. Verder kost het bergen energie, wanneer we er liberaal van blijven uitgaan dat één ieder de kans moet krijgen zijn zoveelste variatie op het thema hairspray, tandenborstels enz. als produkt op de markt te brengen.

Dat kost meer energie en levert meer energie en afval op dan goed is voor ons aller milieu.

Aan de leden:

**Als je je lidmaatschap
nog niet betaald hebt
doe dat dan gauw.**

Van de voorzitter

Het jaar 1971 is voor de JOVD over het algemeen een goed jaar geweest. Een jaar waarin een opleving kon worden geconstateerd in het ledental en de activiteiten, waardoor het bewijs is geleverd dat de belangstelling voor de liberale zaak en de bereidheid er zich voor in te zetten onder de jongeren nog duidelijk aanwezig is. Ik ben hier verheugd over en zeg gaarne iedereen die hieraan heeft meege- werkt dank.

Intussen is het nieuwe jaar weer enkele weken oud en zijn we weer met nieuwe moed begonnen. Er zal ook dit jaar weer veel moeten gebeuren. In de allereerste plaats zullen we het over enkele weken eens moeten zien te worden over wat wij in de JOVD op dit moment onder liberalisme verstaan. Dat dit niet eenvoudig is hebben de congressen van het afgelopen jaar ons geleerd. In verschillende afdelingen is nu min of meer uitgebreid van gedachten gewisseld over de uitgangspunten van de JOVD voor haar toekomstig beleid.

Beslist verheugd ben ik over de opdracht welke het hoofdbestuur op het laatste congres van de ledenvergadering heeft gekregen om te werken aan de formatie van een werkgroep, bestaande uit gelijkgezinden uit allerlei politieke groeperingen om zodoende te trachten licht te brengen in de moeilijke situatie van de partijpolitieke verhoudingen in ons land. Dat de JOVD dit doet is uitermate belangrijk, zeker nu blijkt dat niet binnen de JOVD georganiseerde liberalen weinig of geen aanstalten maken zich in te zetten om de toekomst van een liberale partij zeker te stellen.

1971 was ook 't jaar waarin door veel partijen en instanties uitvoerig aandacht is besteed aan de aspecten die een rol spelen in steeds groter wordende vervuiling van ons leefmilieu. Ook wij kunnen en mogen hier niet bij achterblijven. Zeker nu de resultaten van uitvoerige onderzoeken bekend zijn geworden en we weten welke gevaren ons bedreigen is het noodzakelijk dat we onze gedachten hierover bepalen en er ook een standpunt over innemen. Op ons zomercongres zal hier uitgebreid aandacht aan worden besteed.

De drie hiervoor genoemde taken zullen we in het komende jaar met elkaar moeten uitvoeren. Daarnaast zal een voortdurende zorg zijn het groter maken van de JOVD en de verbetering van de onderlinge verstandhoudingen. Mag ik deze wens voegen bij alle persoonlijke wensen en iedereen een voorspoedig 1972 toewensen.

Domien van Wees

NPJCR

naar de

D.D.R.

Op uitnodiging van de Liga für Volkren Freundschaft bracht een delegatie van de N.P.J.C.R. van 15 tot 22 oktober 1971 een bezoek aan Oost Duitsland. De erkenning van de D.D.R. was een belangrijk aspect in dit bezoek, mede omdat alle Nederlandse politieke jongerenorganisaties zich in hun programma duidelijk uitspreken voor de volkenrechtelijke erkenning van dit land. De delegatie bestaande uit de bij de NPJCR aangesloten organisaties: Arjos, FJG, JOVD, KVPJG, PPR, PSP (de CHJO moest verstek laten gaan) uitgebreid met een vertegenwoordiger van D'66 (D'66 is inmiddels ook in de NPJCR vertegenwoordigd) heeft gesprekken gevoerd met parlementariërs, de „diverse partijen” - zelfs de liberale -, het ministerie van Buitenlandse zaken en vele onderdelen van de Freie Deutsche Jugend. Deze gesprekken vonden plaats in Berlijn en Erfurth, terwijl een instrumentenfabriek bezocht werd in Sommerda, waar gediscuteerd werd met de personeelsraad.

Ook werd kennis gemaakt met het onderwijssysteem in de DDR van kleuter tot universitair. Daarnaast werd een bezoek gebracht aan Büchenwald en aan Cecilienhoff in Potsdam.

De delegatie heeft op diverse niveau's kennis gemaakt met het politieke systeem, wat bepaald niet onze keuze is, maar waarin wel elementen te vinden zijn die ons tot een voorbeeld zouden kunnen zijn. Bv. in het onderwijs waren punten welke ons erg aanspreken. Je gaat er vanaf je 6e jaar naar de polytechnische Hochschule. Hier krijgen zowel meisjes als jongens behalve het theoretisch onderwijs - wat veel eenzijdiger is dan bij ons - tevens onderricht in hout en metaalbewerking, elektrotechniek, maar ook de kennis over ruimtevaart en sterrenkunde wordt hen bijgebracht. Sport neemt een vooraanstaande plaats in in het onderwijsprogramma, trouwens ook in het arbeidsproces.

De toelatingseisen voor de universiteit of Hochschule (Hoger vakonderwijs) zijn zeer subjectief. Bv. een lidmaatschap en activiteiten in de F.D.J. zijn zeker bepalend. - De keuze van het studievak is niet geheel vrij, deze is

afhankelijk van de arbeidsmarkt die op lange termijn geplanned is, maar je bent wel zeker van een arbeidsplaats bij het voltooien van je studie. Ook constateerden we dingen die we niet in een dergelijk regiem verwachten. Bv. iemand die studeert kan automatisch vrijstelling van militaire dienstplicht krijgen. De werkende jongeren vervullen de dienstplicht.

Oost Duitsland is in de laatste 10 jaren sterk geïndustrialiseerd, er is zoals in Halle ook ernstige vervuiling, er zijn ook vuile rivieren, maar de door het systeem ingeperkte behoefte aan consumptie en het niet bestaan van een overbevolkingsprobleem kennen ze nog niet zo sterk de zorgen als wij voor het milieu. Toch is de regering zich wel bewust dat zij ook deel uitmaken van de wereld met deze problemen. Daarom behoren ze ook deel te nemen aan het ONU-congres in Stockholm. Dat dit een voorloper zal zijn op de volkenrechtelijke erkenning zullen we niet ontkennen, maar mag voor geen enkele regering een reden zijn om de D.D.R. niet toe te laten.

Het mag best een voorloper zijn, want het is toch te belachelijk dat een volk wat erkend wil worden, deze erkenning om politieke redenen wordt onthouden. Hebben we niet meerdere landen erkend, waarvan we de politiek en het systeem niet onderschrijven, zoals in Spanje, Griekenland, Zuid Vietnam, Cuba en ook andere Oostblok landen.

De NPJCR heeft haar ervaringen bekend gemaakt aan minister Schmelzer en diverse parlementariërs en erop aangedrongen één en ander te bewerkstelligen. Bv. om te beginnen door het aangaan van een cultureel verdrag (België en Frankrijk deden dit al) waardoor betere contacten mogelijk worden en de informatie van beide zijden minder éénzijdig kan worden. Het is niet mogelijk hier een algehele indruk te geven, maar voor belangstellenden is er een uitgebreide nota verkrijgbaar bij NPJCR. Nw. Zijds Voorburgwal 92, Amsterdam. Tel. 020 224592. En natuurlijk wil ik of één der andere NPJCR bestuursleden graag de ervaringen komen vertellen aan de afdelingen.

Anneke Gijsberts

DEMOCRATIE

Volgens mevrouw v. d. Scheer, de nieuwe voorzitter van D'66 wil die partij liever geen nieuwe leden hebben, want elk nieuw lid kost D'66 f 27,—. Economisch een onzinnige uitlating want elke bijdrage in de vaste kosten is welkom. Een merkwaardige kreet uit de hoek van de vergaderzieke en luisarme (dat zijn overigens alle partijen) technokraten van D'66.

Wij beschouwen deze uitspraak als een symbolische, ter bevestiging van het organisatorische en financiële faillissement van alle niet-gesubsidieerde politieke partijen en jongerenorganisaties. Tegenover snel stijgende kosten en de broodnodige extra activiteit ten behoeve van ledenwerving, kaderwerving en partij vernieuwing staan nauwelijks extra inkomsten van enige omvang.

Als de regering dus niet subsidieert worden de politieke organisaties langzaam maar zeker afhankelijk van de gulle giften van miljonairs en grote bedrijven. En daar moet vaak wel iets tegenover staan, want voor niets gaat de zon op. Een alternatief vormen de bedelpartijen, die vooral tegen de verkiezingen actief gehouden worden. En ze bieden maar voor tijdelijk soelaas.

Straks wordt Nederland echt geregeerd door het „Groot Kapitaal”.

VOLKSPARTIJ

De VVD is een volkspartij en omdat de buitenwereld dat nog steeds niet zo geloofwaardig vindt wordt er met woord en daad aan gewerkt om dat „Volks”-image toch te krijgen. Eén daad uitte zich reeds in het fractievoorzitterschap van Wiegel. Omdat het toch de top is die het image moet bepalen manifesteert de volgende daad zich bij het kiezen van het nieuwe Dagelijks Bestuur op 25 maart a.s.

Het D.B. dreigt er dan als volgt uit te gaan zien: Een gestudeerde huisvrouw aan het roer bijgestaan door een slimme advocaat, beiden afkomstig uit Rotterdam; twee employees uit het hoger personeel van Unilever uit de omgeving van Rotterdam; twee ex-fabrikanten uit de omgeving van Deventer en een groothandelaar in textiel uit Amsterdam. Nu doet ons de samenstelling van dit excellente gezelschap zowel geografisch als qua beroepsstructuur wat eenzijdig aan.

Toch kan het niet het resultaat zijn van een censuskiesrecht, want daar is aan het begin van deze eeuw door oprechte liberalen wettelijk mee afgekend. Maar ja, het is maar wat je onder Volkspartij verstaat!?!???

Prof. Zoutendijk:

We kunnen zo niet eeuwig doorgaan

(korte samenvatting)

Tijdens het JOVD-congres te Zuidlaren sprak prof. dr. G. Zoutendijk, Eerste Kamerlid voor de VVD en computerprofessor in Leiden, over „De wetenschappelijk-technische ontwikkeling en haar invloed op de ideologie”.

Voorop stelde hij uit te gaan van een realistische toekomstbeeld, dat subjectief is, en dus ideologisch bepaald. Door middel van een ideologie kunnen groepen mensen zich afzetten tegen anderen, ook al blijft er in de praktijk van deze verschillen niet veel over.

De technologisch-wetenschappelijke ontwikkeling

De technisch-wetenschappelijke ontwikkeling is in de loop der tijd stelselmatig onderschat. Door de verdergaande ontwikkeling van de automatisering in de industrie en in de dienstensektor worden we gekonfronteerd met een steeds verdergaande *demystificatie van de mens*. De automatisering is een konkurrent op het gebied van het menselijk denken en de menselijke creativiteit. Onze arbeid verandert van karakter, en er ontsaan allerlei gevoelens van onrust over de complexe maatschappij, die schijnbaar haar eigen gang gaat en waarin we onszelf niet terug kunnen vinden. Opmerkelijk daarbij is dat het vooruitgangsoptimisme van een aantal jaren terug is omgeslagen in een zeker *kultuurpessimisme*.

„Onze grote maatschappelijke problemen zijn opgebouwd uit een aantal deelproblemen. Wanneer we zo'n groot probleem te lijf gaan, moeten we niet elk deelprobleem apart oplossen, zonder daarbij te kijken naar de gevolgen voor de andere deelproblemen. Nodig is, de *zaak in zijn geheel* te bekijken, anders lossen we de deelproblemen verkeerd op. Veel problemen zijn technologisch-wetenschappelijk oplosbaar, maar dan moeten we ze wel in breder verband aanpakken en niet per deelprobleem. Echter, veel wetenschapsbeoefenaars vluchten weg in de deelproblemen, en bestuurders praten over irrelevante details, terwijl de sociaal-ekonomische ontwikkeling uit de hand loopt. Op deze wijze is de technologisch-wetenschappelijke ontwikkeling nooit in de hand gehouden, en wordt er geen

richting gegeven aan de ontwikkeling van onze maatschappij.”

Er ontstaat een *gevoel dat er niets meer aan te doen is*. Een groeiend beleidsvoorbereidend apparaat gaat zijn eigen leven leiden (vierde macht) en het maakt schijnbaar niet veel uit wie er regeert. De mooie verkiezingsprogramma's zijn achteraf overbodig. De werkelijkheid heeft ons overvallen; er wordt onvoldoende op lange termijn gedacht, waardoor onze *speelruimte kleiner* wordt dan we zelf wel willen, dit mede door externe factoren zoals de EEG. Uit de schaarse publikaties van de Club van Rome wordt toch wel duidelijk dat we — bijvoorbeeld vanwege schaarste aan grondstoffen — *zo niet eeuwig door kunnen gaan*. Het is noodzakelijk een niet-utopies toekomstbeeld te hanteren, waar we planmatig door middel van een totaal (integraal) beleid naar toe werken.

Onzuivere ideologie

Prof. Zoutendijk merkt op dat de werkelijke verschillen tussen de politieke partijen waarschijnlijk kleiner zijn dan men nu vermoedt. Er worden vaak allerlei *ideologische kreten* gehanteerd; veel van deze kreten zijn niet wetenschappelijk.

Wie stelt dat *iedereen evenveel moet verdienen* heeft een extreem gevoel voor gelijkheid van de mensen. Echter, wanneer inspanningsverschillen niet beloond worden, dan vindt er talentverspilling plaats. Dit betekent dat er alleen al om een verschil in inspanning inkomensverschillen moeten zijn. Een andere ideologische kreet betreft de *intelligentie*. Sommigen ontkennen dat deze erfelijk is. Maar waarom zouden verschillende uiterlijke kenmerken wél erfelijk zijn, en het verstand niet?

Wel spelen milieufactoren een duidelijke rol en is er veel verborgen talent onder de arbeiders. Door een goede onderwijsaanpak kan dit verborgen talent zich meer ontplooiën dan thans het geval is.

Weer een andere kreet is het pleidooi voor *gratis onderwijs voor iedereen*. Iedereen kan niet naar eigen voorkeur een zo hoog mogelijk opleidingsniveau proberen te bereiken. Bijvoorbeeld voor de universiteiten is daarvoor te weinig geld en zijn er te weinig do-

centen. Er zijn daarentegen teveel studenten, wat betekent dat er op een rechtvaardige manier geselecteerd zal moeten worden.

Medezeggenschap in de zin van meebeslissen over zaken waarbij men betrokken is, kan niet altijd. Er moet ook sprake zijn van medeverantwoordelijkheid. Over de *bevolkingspolitiek* merkte prof. Zoutendijk op dat het de vraag is of op den duur de ouders zelf kunnen bepalen hoe groot hun gezin is. Psychologisch — *niet planologisch en economisch* — is Nederland overbevolkt, wat zich uit in agressieve reacties en psychologische druk in de grote steden.

Liberaal toekomst

Alhoewel we niet alle ideologie overboord moeten zetten is de planmatige visie op de toekomst belangrijker. De *liberalen* moeten, zonder er een dogma van te maken, de *vrije ontplooiing* van de mens vooropstellen. Binnen de lange termijnplanning moet er vrije ontplooiing zijn. Maar zoals we als verkeersdeelnemer beperkingen accepteren, zo scheidt een schoner milieu ook beperkingen.

Van groot belang is een uitgebreid stelsel van *grondrechten* voor de burger en een aanzienlijke versterking van het *kontroleapparaat*. De *inbreuk op privacy* door de automatisering bij de overheid moeten we zorgvuldig afwegen tegen de efficiency. De overheid moet de burger tegen zichzelf en tegen de grote korporaties beschermen. Een betere *participatie* van de burgers kan bereikt worden door een betere scholing en een grotere belangstelling; de participatie is geen doel maar middel.

Ons *parlement* heeft bijzonder *weinig invloed*. Alle informatie is voorbewerkt en de alternatieven zijn niet duidelijk meer. Diverse pressiegroepen hebben een te grote invloed. Volgens prof. Zoutendijk wordt de *behoefte aan een ideologie weer groter*. De ideologie fungeert als het ware als een nieuwe religie, als reactie op de onzekerheid en uit een zekere angst.

Ook de liberalen moeten hun visie nader vormgeven. Alle *tegenstellingen*, bijvoorbeeld ten opzichte van de progressieven, zijn *geforceerd aanwezig*. Naast hetgeen al eerder opgemerkt is, zijn reële tegenstellingen: de vrije ontplooiing van de mens, problemen als echtscheiding en abortus, en het onderwijs. Naar de mening van prof. Zoutendijk staan de liberalen dan *dichter bij de linkse partijen dan bij de konfessionelen*. *Mogelijk is de tijd rijp* — voor het behoud van de maatschappij, denk bv. aan de *bevolkingspolitiek* — *voor een traditioneel linkse coalitie*. j.w.

Nederlandse Politieke Jongeren en de Verenigde Naties

Zoals reeds in het vorige nummer werd vermeld, was het dit jaar voor de eerste keer dat de Nederlandse Politieke Jongeren Contactraad in de gelegenheid werd gesteld uit haar midden een vertegenwoordiger aan te wijzen die als adviseur zou worden opgenomen in de Nederlandse Delegatie naar de Algemene Vergadering van de VN. Zoals bekend was de keus gevallen op Jan Kees Wiebenga, oud vice-voorzitter van de JOVD.

Intussen is de AV al weer enkele weken gesloten en kunnen we, nu Jan Kees terug is een eerste indruk geven van dit experiment.

In het geheel gezien kan het project, dat was opgezet om enerzijds zoveel mogelijk interessante informatie door te sturen en anderzijds om binnen de Nederlandse delegatie de mening van de Nederlandse jongeren naar voren te brengen, gunstig worden beoordeeld.

In tegenstelling tot wat met name in Vrij Nederland over dit experiment is geschreven is de taak van Jan Kees bijzonder zwaar geweest en moeten we zonder meer waardering hebben voor de wijze waarop hij deze heeft uitgevoerd.

De ontvangen informatie is samengevat in de tijdens de zitting van de AV door de NPJCR uitgegeven bulletins die verspreid zijn onder de aangesloten organisaties, andere jongerengroepen en verenigingen, schoolkranten e.d.

De respons op de toezending van deze interessante informatie liet nog wel wat te wensen over, maar wellicht zal hier verbetering in komen als de activiteiten van de Nederlandse politieke jongeren op dit terrein wat meer bekendheid hebben gekregen.

Domien van Wees

☆ Er zijn in 1971 weer enkele belangrijke programma- en aktiepunten verwezenlijkt door de Nederlandse politieke partijen. Ze kunnen zich op de borst kloppen hoor: China in de V.N., Engeland in de EEG, Luns in de Navo en Moedjiboer Rachman is vrij. 't Zou leuk zijn als ze in eigen land ook eens wat bereikten.

NOTULEN EMIGREERDEN

Toen de heer Boyenga uit Rolde kortgeleden terugkeerde van een bezoek aan zijn al lang naar Australië geëmigreerde zoon had hij bij zich..... Notulenboeken van de JOVD district Noord.

Wim Boyenga was van 1958-1960 secretaris van het district.

De boeken waren op onbegrijpelijke wijze mee-geëmigreerd.

DE BIJSTANDSWET

Er wordt de laatste tijd weer veel kabaal gemaakt over misbruik van de Bijstandswet, „De Telegraaf”, prof. Steenkamp alias „rooie Piet” en de PvdA-burgemeester van Meeden (Gr.) vormden daartoe één monsterfront. Natuurlijk kan men met een enkel scharrelkarweitje wel eens wat extra's

verdiene. Gezien de hoogte van de bedragen der bijstand zal het echter nooit gaan om hoge bedragen. Trouwens het overgrote deel van de bijstand is nodig ter financiering van de bejaardentehuizen. Aan te nemen valt dat slechts een zeer klein deel der rechthebbenden fraudeert en er valt dus weinig te bezuinigen.

Het anti-bijstandsfront moet maar eens goed letten op de uitkomsten van de volkstelling. De heer De Jong van het CBS heeft verklaard dat veel mensen met AOW, daarnaast geen beroep doen op de Algemene Bijstandswet, hoewel zij daar volgens de normen wel recht op hebben.

De door sommige bezuinigers bepleite sociale recherche kan daarom maar beter deze grote groep AOW-ers opsporen, om te zorgen dat deze mensen van hun rechten gebruik gaan maken. Met name bij veel kleine zelfstandigen zal daarbij veel schaamte overwonnen moeten worden. Daarom is een alternatieve sociale recherche bitter nodig.

De Volkspartij voor Vrijheid en Democratie zoekt

een Directeur-Secretaris

Tot zijn taken zullen behoren:

- uitvoering van het beleid van het hoofdbestuur.
- leiding van het algemeen secretariaat in Den Haag.
- organisatie van landelijke vergaderingen, bijeenkomsten, congressen en propagandistische activiteiten.
- onderhouden van dagelijkse contacten met de partij.

Vereist wordt:

- minimum middelbare schoolopleiding; academische opleiding strekt tot aanbeveling.
- ervaring in verenigingswerk.
- liberale politieke gezindheid en betrokkenheid bij het gebeuren van vandaag.

Geboden wordt:

- goede salariering en pensioenregeling.
- zelfstandig en afwisselend werk.

Handgeschreven sollicitaties te richten aan mejuffrouw mr. M. M. F. van Everdingen, Laan van Meerdervoort 52 te 's-Gravenhage.

Van de

HB-tafel

Het hoofdbestuur wenst u allen een voorspoedig 1972, met vele JOVD-activiteiten.

In het laatste kwartaal van het afgelopen jaar heeft de JOVD weer een redelijke actieve periode doorgeemaakt. Laten we beginnen met:

HB-activiteiten naar buiten

— Het gesprek met de fractie van de VVD, dat in de vorige Driemaster werd aangekondigd, heeft plaats gevonden op 20 oktober jl. Het gesprek heeft zich voornamelijk toegespitst op de organisatie van het contact tussen de JOVD en de VVD-fractie op het punt van de politieke informatiestroom in de richting van de JOVD. We hopen dat op deze wijze de contacten tussen de VVD-fractie en de JOVD aanzienlijk verbeteren. En dat er resultaten mee geboekt kunnen worden. Het gesprek krijgt in februari een „follow up” om na te gaan wat er in de praktijk van alle afspraken terecht is gekomen.

— Het Eurofed-congres in Lautenbach (op 17-21 nov. jl.) werd namens de JOVD bezocht door Arthur Edwards en Jan Pot.

— Ook het congres van de European Christian and Democratic Students op 15 en 16 dec. werd door enkele JOVD'ers bezocht.

— Johan en Marlies de Bondt bezochten het congres van de „Deutsche Jungdemokraten” dat in Kiel gehouden werd op 10-11-12 dec., waar de Europese Veiligheid centraal stond.

— 2, 3 en 4 dec. werd in Florence gediscussieerd door jongeren uit West- en Oost-Europa over die veiligheid in de Oost-West verhouding. Jan Pot maakte deel uit van een N.P.J.C.R.-delegatie.

— Via het N.K.I.J. heeft Arthur Edwards namens het N.P.J.C.R. deelgenomen aan de Austauschbörse in Duitsland.

Het hoofdbestuur wil de ervaringen opgedaan tijdens deze internationale congressen uiteraard niet alleen voor zichzelf houden. Leden en afdelingen die geïnteresseerd zijn kunnen zich ten alle tijde tot het H.B. en afgevaardigden wenden. En leden die er idee in hebben ook eens deel te nemen aan dergelijke congressen kunnen zich hiervoor opgeven bij de alg. secretaris (dit is trouwens al vaker gevraagd), deze neemt dan wel contact met de gegadigden op als er weer iets is. Wij zien graag reactie, dan behoeven niet altijd dezelfde mensen te gaan. Vooral nu zich steeds vaker dergelijke mogelijkheden voordoen, ook in N.P.J.C.R. en N.K.I.J. verband.

Het congres te Zuidlaren

Het congres in Zuidlaren stond geheel in het licht van de liberale beginselen. Ook de beide sprekers hielden daarom in meer (Van Riel) of mindere (Zoutendijk) mate zich met dit onderwerp bezig; net als ook de congresgangers, die hun aandacht naar persoonlijke smaak verdelen tussen de liberale beginselen en het liberale feest. Een feest waarvan we kunnen zeggen dat het een zeer geslaagd feest was. Waar we bijvoorbeeld Hans Wiegel de politieke activiteiten zagen verwisselen met die op de dansvloer

en ook dat ging met veel zwier en in tegenstelling tot zijn politiek bovendien nog met veel draaien. Over belangstelling van VVD-Staten Generaalzijde hadden we niet te klagen, want mej. Kappeyne van de Coppello was het gehele congres aanwezig, terwijl zaterdagmiddag ir. Louwes de rede van onze voorzitter had beluisterd namens de fractie in de Eerste Kamer. Zelfs minister Geertsema was aanwezig, dit weliswaar geheel volgens zijn gewoonte onze congressen veelvuldig te bezoeken, maar het werd uitsluitend mogelijk gemaakt doordat de huidige regering inzake dit soort bezoeken een andere mening huldigt dan de vorige regering: deze regering doet werkelijk pogingen uit de ivoren toren te klimmen. We kunnen slechts hopen dat dezelfde burgers die zo graag bij het bestuur betrokken willen worden, deze regering niet weer in de toren opsluiten met erop het stevige slot van hun burgerlijke wantrouwen. Wie de schoen PAKst trekke hem aan.

De beide sprekers van het congres hadden een duidelijk verschillende benadering. Mr. Van Riel, die zaterdagavond voor het feest sprak, ging zeer diep in op het begrip beginsel terwijl Prof. Zoutendijk, die zondagmiddag sprak, de zaken duidelijk pragmatischer aanpakte.

Mr. Van Riel maakte een duidelijk onderscheid tussen de transcendentale beginselen en de meer dagelijkse beginselen. De transcendentale beginselen zijn die waar niet aan te tornen valt, die voor altijd en eeuwig hetzelfde zijn. De meer dagelijkse beginselen zijn die welke wij aanpassen aan de hand van eigen ervaring en veranderende maatschappij-omstan-

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.
pandbrieven
een veilige belegging met zeer hoog rendement

digheden, waarbij ze uiteraard wel aan de transcendentale beginselen getoetst worden. Een van de grondbeginselen van het liberalisme volgens mr. Van Riel geef ik in zijn eigen woorden weer: „Niets geeft u het recht de beginselen van anderen te veroordelen”. Al met al een zeer interessante en fundamentele rede waarbij echter het gedrag van de spreker tegenover de vragenstellers aan alle mooie liberale ideeën veel afbreuk deed.

Prof. Zoutendijk, die toegepast wiskundige, gaf een (nog) niet algemene visie op het oplossen van maatschappelijke problemen. Elders in dit blad wordt hier meer aandacht aan besteed.

De congresgangers hebben uitgebreid gediscussieerd aan de hand van een discussiemap; in de plenaire zitting deden de rapporteurs verslag van de ideeën die in hun respectievelijke werkgroepen leefden. Het HB gaat voor het volgend congres met advies van de rapporteurs een concept eindrapport samenstellen. Dit congres, het wintercongres dat op 11 en 12 februari in hotel „De Paaschberg” te Ede gehouden wordt, zal het concept in een definitieve eindvorm moeten gieten.

Wat zeker nog het vermelden waard is, is het diner dat te Zuidlaren ons traditiegetrouw werd voorgeschoteld. Het was zó goed en de sfeer zó genoegekelijk, dat de mensen die alleen voor Van Riel en het feest kwamen al in drommen voor de deur stonden toen wij de maaltijd beëindigden.

Rest mij nog enkele punten van de huishoudelijke vergadering te memoreren.

Ten eerste dat Betty Verdegem het

HB verliet en de financiën overdroeg aan ondergetekende, die op zijn beurt als 7-de HB-lid werd opgevolgd door Elly Westerling die nieuw is in het HB. Bij deze een woord van dank aan Betty en een welkomstwoord voor Elly. Wellicht ten overvloede hier de huidige samenstelling van uw HB:

Domien van Wees, Heulstraat 5, Den Haag, voorzitter;

Arthur Edwards, Joh. Greivestr. 59 I, Amsterdam, vice-voorzitter politiek;

André Hiemstra, Rosensteinlaan 19, Groningen, vice-voorzitter organisatie;

Johan de Bondt, Vossenakker 3, Ede, secretaris;

Duke Dominicus v. d. Bussche, Nw. Kijk in 't Jatstr. 127, Groningen, penningmeester;

Ellen van Bekkum, Berkenweg 17, Doorn, 2-de secretaresse;

Elly Westerling, Anjenplein 34, Leeuwarden, 7-de HB-lid;

Ton Nieuwpoort, Schans 105, Hoornaar, 8-ste HB-lid.

Als tweede punt wil ik de begroting noemen die na enige tumultueuse ogenblikken onder voorbehoud werd goedgekeurd; het district Noord wil namelijk meer geld krijgen dan het tot nu toe kreeg. Er werd een commissie van goede diensten ingesteld die voor een, zowel voor het district Noord als voor het HB, aanvaardbare regeling zal zorgen. Deze zal op het wintercongres aan de leden worden voorgelegd.

Ten derde kreeg ook ons lijfblad de Driemaster het omwille van de financiën zwaar te verduren en, hoe kan het anders, ook hier werd een commissie ingesteld om een en ander te onderzoeken.

Over het algehele verloop van de vergadering tekende ik uit de mond van een oud-HB-lid de volgende woorden op:

„Er werd teveel gEMEIJERd en het bestuur zat er maar verWEESd bij en de vergadering maakte het te BONDt”.

HB-verklaring

Naar aanleiding van de onderwijsbegroting werd een HB-verklaring uitgegeven waarin de mening werd uitgesproken dat de verkorting van de onderwijs week niet ten koste van de lichamelijke oefening, de creativiteitsvakken en de maatschappijleer mag tot stand komen. Verder werd er aangedrongen op de instelling van een bureau dat het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteiten moet coördineren om dubblures te voorkomen. Als laatste punt werd in de verklaring gewezen op de noodzaak van uitbreiding van het hoger beroepsonderwijs ter voorkoming van studentestops.

Afdelingsnieuws

En dan wil ik hier de afdeling Hoogeven, die lange tijd slapende is geweest, welkom in onze gelederen toeroepen. Deze nieuwe afdeling uit zich al als zeer actief en dat zullen we op de komende congressen zeker merken.

Voorts wil ik het verzoek, geuit in de vorige Driemaster, herhalen: „stuurt uw afdelingsconvocaten naar de secretaris en naar de Driemaster”. Pas dan kan het HB regelmatig afdelingsvergaderingen bezoeken; we zouden het graag doen, maar zonder informatie is dit niet mogelijk.

CONGRES

Op 11 en 12 februari is het weer zo ver, dan houden we ons wintercongres in Hotel De Paaschberg te Ede.

Anders dan we gewend zijn beginnen we al op vrijdagavond te congresseren en willen we zaterdag om 5 uur eindigen.

Het hoofdbestuur heeft de vele klachten over accommodaties in de congrescentra in de afgelopen jaren ernstig ter harte genomen en thans een oord gezocht dat hopenlijk ieders goedkeuring kan wegdragen. We weten echter al uit ervaring dat je voor iets beters ook iets meer moet betalen. Ook daar hebben we deze keer niet aan kunnen ontkomen. De deelnemerskosten bedragen f 28,50 p.p. (inclusief kamer met bad of douche). Ede ligt mooi centraal en goed bereikbaar, dus laat je niet weerhouden om te komen.

Tot ziens.

Duke Dominicus v. d. Busse

WINTERCONGRES 11-12 FEBRUARI

In hotel de Paasberg te Ede, Arnhemse weg 20 (in het centrum en met de stadsbus bereikbaar vanaf het station).

VRIJDAG:

19.30 uur Ontvangst der deelnemers.

20.00 uur .Opening en rede voorzitter.

20.15 uur **Inleiding door J. Berger, fractievoorzitter DS '70,**
waarna gelegenheid tot discussie.

22.00 uur Feest met medewerking van de reeds bekende Drive in Show van Radio Luxemburg.

ZATERDAG:

11.00 uur Discussie Liberale beginselen plenair.

11.30 uur Discussie werkgroepen.

13.30 uur Eindbehandeling Liberalisme.

15.00 uur Huishoudelijke vergadering.

17.00 uur Sluiting.

De deelnemersprijs bedraagt f 28,50, over te maken op girorek. 953500 t.n.v. Alg. Penn. JOVD te Groningen.

Opgaven vóór 8 februari a.s. aan Joh. de Bondt, Vossenakker 3 te Ede, telefoon 08380-17170.

Staalconstructies
 voor alle doeleinden
 Speciaalbedrijf voor
 zwaar plaatwerk
 Constructiewerkplaat-
 sen

W. HUIZER n.v.

CAPELLE a/d IJSSEL
 TELEFOON 01804 - 2657

bouwwerken
 heiverken
 pijpleidingen
 zinkers
 grondboringen

VISSER & SMIT'S AANNEMING MIJ NV

PAPENDRECHT TEL. 01850-51044

DEZE CHAUFFEUR LAADT EN LOST IN 4 MINUTEN 21 SECONDEN !!!

Hoe kan dat nou? Sempel! Eén chauffeur, één truck en Van Weelde's wissellaadbakken. 'n Enorme besparing op wachttijd, arbeidsloon verzekering en motorrijtuigenbelasting. Alle wissellaadbakken conform toegestane draagvermogens,

voor elk soort vervoer en in diverse afmetingen. De metalen bodemframes zijn uitgerust met draaibare of inschuifbare steunpoten. Iedere truck voorzien van hydraulische hefinstallatie in vermogens van 5 t/m 15 ton.

CARROSSERIE- EN CONTAINERFABRIEK

PAUL & VAN WEELDE N.V.

'S-GRAVENWEG 350 - NIEUWERKERK A/D IJSSEL - TEL. (01803) 3944 - TELEX 23240

